

LAKIALOITE 98/2007 vp

Laki työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n ja sairausvakuutuslain sekä toimeentulotukilain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteessa ehdotetaan kohtuuttoman alhaisten ja aukollisten vähimmäisturvaetuuksien korottamista ja yhdenmukaistamista. Ehdotuksen tavoitteena on syyperusteisten vähimmäisetuuksien saajien toimeentulotukiriippuvuuden oleellinen vähentäminen.

Aloitteessa ehdotetaan työttömyyspäivärahan, työmarkkinatuen, sairausvakuutuksen sairaus-, äitiys-, isyys- ja vanhempainpäivärahan sekä erityishoitorahan vähimmäismäärän, työttömyysturvan peruspäivärahan ja työmarkkinatuen sekä toimeentulotuen perusosan nostamista kansaneläkeläisissä yksinäiselle säädetyn täyden kansaneläkkeen tasolle (vuonna 2008 arvioitu 557,38 euroksi kuukaudessa).

Lisäksi aloitteessa ehdotetaan sairausvakuutuksen päivärahojen määräytymispäivien yhdenmukaistamista työttömyysturvan kanssa (maksatus- ja karenssipäivät keskimäärin 5 päivänä viikossa), jolloin vähimmäispäiväraha laskettaisiin jakamalla kuukausisumma 21,5:llä.

Näillä muutoksilla työttömyysturvan peruspäiväraha ja työmarkkinatuki nousisivat hallituksen esittämään tasoon (vuonna 2008 521,59 euroa/kk ja 24,26 euroa/pv) nähden noin 36 eurolla ja voimassa olevaan tasoon (vuonna 2007 514,06 euroa/kk ja 23,91 euroa/pv) nähden

43,32 eurolla kuukaudessa (557,38 euroon/kk ja 25,92 euroon/pv).

Aloitteen mukainen ehdotus nostaisi tuntuvimmin sairausvakuutuksen päivärahojen vähimmäismääriä. Nykyisestä kuukausitasosta 380 euroa/kk (15,20 euroa/v keskimäärin 25 päivältä kuukaudessa) etuus nousisi tasoon 557,38 euroa kuukaudessa (25,92 euroa/pv keskimäärin 21,5 päivältä kuukaudessa). Etuutta korotettaisiin 177,38 eurolla kuukaudessa.

Toimeentulotuen perusosaa nostaisimme nykyisestä tasosta (389,37 euroa/kk) 557,38 euroon ja täysi-ikäisen, vanhempiensa luona asuvan tukitason nostaisimme 73 prosentista 85 prosenttiin täyden perusosan määrästä.

Aloitteessa ehdotetaan sairausvakuutuksen päivärahojen korottamista myös lapsikorotuksilla samoilla perusteilla kuin työttömyysturvan päivärahoissa. Lapsikorotuksen suuruus yhdestä lapsesta olisi kuluvan vuoden tasossa 4,53 euroa, kahdesta lapsesta yhteensä 6,65 euroa ja kolmesta tai useammasta lapsesta yhteensä 8,58 euroa päivässä.

Lisäksi ehdotamme, että sairausvakuutuksen vähimmäisetuudet, sairaus-, äitiys- isyys- ja vanhempainraha sekä erityishoitoraha tulottomille sekä lapsikorotukset sidottaisiin kansaneläkeindeksiin. Näillä muutoksilla ja toisaalla

tekemällämme ehdotuksella sitoa lapsilisät indeksiin turvattaisiin pienten lasten perheille osoitettujen tulonsiirtojen ostovoima kustannustason muuttuessa. Työttömyysturvan peruspäivärahan, työmarkkinatuen ja toimeentulotuen ostovoima on sidottu voimassa olevassa lainsäädännössä kansaneläkeindeksiin.

Lisäksi ehdotamme, että toimeentulotuen perusosan maksatus siirretään vaalikauden 2008—2011 aikana Kansaneläkelaitoksen hoidettavaksi. Toimeentulotuen perusosasta muodostettaisiin syyperusteisen tuen saaja- ja hakijaperheille perhekohtainen tulotakuu, kuten monissa aiemmissa selvityselimissä on edellytetty (mm. Perustoimeentulotyöryhmän muistio STM 1986:2 ja Vähimmäisturvatyöryhmä STM, työryhmä-

muistioita 1994:25). Tuen tarveharkintaa lievennettäisiin siten, että pienten ansiotulojen vastaanottaminen mahdollistuisi ja nykyistä etuoikeutetun tulon määrää nostettaisiin 150 eurola/kk 300 euroon kuukaudessa, kuten olemme toisessa aloitteessa ehdottaneet. Aloitteen toteuttamisen arvioidaan maksavan valtiolle nettokustannuksina noin 135,4 miljoonaa euroa.

Vähimmäisetuuksien nostaminen yksinäisen täyden kansaneläkkeen tasolle ei ole riittävä toimenpide turvaamaan pienimpien etuuksien saajien riittävää toimeentuloa. Vähimmäisetuuksia onkin nostettava lähimpinä vuosina, jotta tuloköyhyydestä aiheutuvia muita sosiaalisia ja terveydellisiä ongelmia voitaisiin ehkäistä.

PERUSTELUT

1 Nykytila: Vähimmäisetuuksien taso on jäänyt jälkeen ansio- ja kustannustason noususta

1990-luvulla tehtiin kaikkiaan sata yksittäistä etuutta koskevaa valtionalouden säästöpäätöstä. Jo sovitusta sosiaaliturvan parannuksista ja indeksitarkistuksista luovuttiin ja samalla uudistuksia lykättiin.

Työttömyysturvassa perusturvan osalta toimeentulon tasoa heikensi esimerkiksi se, että henkilön itsensä tai puolison kotihoidon tuki alkoi vähentää työttömyysturvaa. Vuonna 1994 otettiin käyttöön tarveharkintainen työmarkkinatuki, jonka saannin ehtoja on asteittain tiukennettu ja vastikkeellistettu vuosina 1996—2006. Indeksijäädätykset ja erilliset lait ovat pitäneet peruspäivärahan ja työmarkkinatuen vähäisenä vuodesta 1991. Näiden päivärahojen reaaliarvo oli vuoden 2006 alussa vähän pienempi kuin se oli vuonna 1991. Työttömän peruspäivärahan taso keskipalkkaan on laskenut n. 26 prosentista 20 prosenttiin (Särkelä, R. — Eronen A., Perusturvan pulmat ja uudistamisen vaihtoehdot, s. 213, Helsinki 2007). Vuosina 1994—2005 työttömyysturvan peruspäivärahan arvo ansiotason muutokseen nähden on heikentynyt 21,2 %

(Honkanen, P., Perusturvan indeksisuojaissa aikaisempaa enemmän aukkoja, s. 150, 2006).

Sairausvakuutuksessa vähimmäispäivärahojen ja pienten päivärahojen tasoa korjattiin indeksitarkistuksin ylöspäin vuosina 1991—1993. Ansiosidonnaisen päivärahan korvausprosenttia ja muita määräytymisperusteita tarkistettiin alaspäin useasti vuosina 1992—1994. Vuoden 1994 alusta sairausvakuutuksesta poistettiin päivärahojen lapsikorotukset ja vähimmäisäitiysraha nostettiin kotihoidon tuen perusosan tasolle. Tämä sidos poistettiin jo seuraavana vuonna ja vanhempainrahan vähimmäistaso alettiin määrittellä laissa. Vuonna 1996 sairausvakuutusta muutettiin niin, että sairauspäivärahalla alettiin korvata vain menetettyä ansiota. Vähimmäispäiväraha poistettiin ja tilalle luotiin pienituloisille tarveharkintainen tuki. Vanhempainrahan vähimmäismäärä säilytettiin, mutta sen taso säilyi erittäin matalana vuoteen 2004. Vähimmäispäivärahan poistamisesta aiheutuneiden ongelmien vuoksi etuus palautettiin lakiin vuonna 2002, mutta edelleenkin vähimmäispäivärahan saajilla on muita asiakkaita pidempi 55 kalenteripäivän odotusaika (Särkelä, R. — Eronen A., s. 215). Vanhempainrahan vähimmäismäärän arvo ansiotason muutokseen nähden on heikentynyt

25,7 % vuosina 1994—2005 (Honkanen, P., s. 150).

Toimeentulotuessa kunnat tiukensivat tuen myöntämisehtoja vuosina 1994—1998 ja samalla valtio jähdytti toimeentulotuen indeksikorotukset, perusosan ehtoja tiukennettiin lukemalla ennen itsenäiseksi laskettuja tuen saajia samaan kotitalouteen ottamalla lapsilisät huomioon tukea hakevan perheen tulolaskelmassa jne. Näinä vuosina otettiin käyttöön myös tuen alenema, jos tuen tarve aiheutui tarjotusta työstä tai koulutuksesta kieltäytymisestä. Toimeentulotukilain asumiskustannusten 7 %:n omavastuu säädettiin vuonna 1997 toimeentulotukilaissa ja se poistettiin vasta vuoden 2006 syyskuussa. Toimeentulotuen perusosan reaaliarvo on laskenut vuosina 1990—2007. Tuki oli vuoden 2007 alussa reaalisesti hieman pienempi kuin vuonna 1990 (Särkelä, R. — Eronen A., s. 214). Toimeentulotuen perusosan arvo ansiotason muutokseen nähden on heikentynyt 24,9 % vuosina 1994—2005 (Honkanen, P., s. 150).

2 Vähimmäisturvan taso työttömyysturvassa

Työttömyysturvan peruspäivärahan ja työmarkkinatuen korottaminen yksinäisen täyden kansaneläkkeen tasolle

Työttömyysturvalain 6 luvun 1 §. Ehdotamme työttömyysturvan peruspäivärahan ja työmarkkinatuen nostamista kansaneläkeläisissä tarkoitettuna yksinäisen henkilön täyden kansaneläkkeen tasolle (vuonna 2008 arvioitu määrä 557,38 euroa/kk). Ehdottamamme säännöksen mukaan "Peruspäiväraha kuukaudessa on kansaneläkeläisissä (347/1956) 3 a luvun 1 momentissa tarkoitettuna yksinäisen henkilön täyden kansaneläkkeen määrä kuukaudessa ja päivärahan vähimmäismäärä saadaan jakamalla kuukauden peruspäivärahan määrä 21,5:llä. Peruspäivärahan korotusosa ja työllistymisohjelmallisä on 3,82 euroa päivältä. Korotusosaa maksetaan, jos 3 §:n edellytykset täyttyvät ja työllistymisohjelmallisä maksetaan, jos 3 a §:n edellytykset täyttyvät."

Muutos korottaisi etuutta hallituksen esitykseen nähden noin 36 eurolla kuukaudessa (1,67 euroa/pv/asiakas) ja vuoden 2007 tasoon nähden 43,32 euroa kuukaudessa. Kun vähimmäispäivärahopäiviä vuonna 2008 arvioidaan olevan 33 miljoonaa, niin muutoksen lisäkustannus on nimellisesti 100 miljoonaa euroa ja nettokustannus noin 49 miljoonaa euroa, kun otetaan huomioon lisääntyneet verotulot (28,2 milj. euroa) ja vähentyneet asumistukimenot (11,5 milj. euroa) sekä vähentyneet toimeentulotukikustannukset (12 milj. euroa).

3 Vähimmäisturva sairauspäivärahoissa

Sairaus-,äitiys-, isyys- ja vanhempainpäivärahan minimin nostaminen yksinäisen täyden kansaneläkkeen tasolle ja vähimmäisturvan yhdenmukaistaminen

3.1 Päivärahan määräytymispäivien yhdenmukaistaminen vähimmäisturvassa

Sairausvakuutuslain 7 luvun 5 §. Päivärahaetuuspäivät. Ehdotamme säännöstä muutettavaksi niin, että päivärahojen etuus- ja omavastuupäivien lukumäärä kunakin kalenteriviikkona saisi olla yhteensä enintään viisi, ellei laista toisaalla muuta johdu.

Nykyisen lain mukaan sairausvakuutuksen päivärahoja maksetaan keskimäärin kuudelta päivältä viikossa ja 25 päivältä kuukaudessa, mikä poikkeaa työttömyysturvalain vastaavista säännöksistä. Työttömyysturvaa maksetaan 21,5 päivältä kuukaudessa.

Perusturvan vähimmäisetuuksien määräytymisen tulisi tapahtua samojen perusteiden mukaan myös siksi, että niille ehdotetaan yhdenmukaista kuukausitasoa.

3.2 Vähimmäispäivärahaa saavien oikeus päivärahaan ja odotusaika samaksi kuin ansio-päivärahaa saavilla

Sairausvakuutuslain 8 luvun 3 §. Ehdotamme säännöksen uudeksi otsikoksi "Oikeus vähimmäispäivärahaan alkaa." Ehdotamme säännöksen kuulumaan seuraavasti: "Vakuutetulla, joka

on ollut työkyvyttömyyden alkamista välittömästi edeltäneet kolme kuukautta yhdenjaksoisesti omasta syystäään vailla omaa työtä tai ansiotyötä, on oikeus saada vähimmäispäivärahaa tämän lain 8 luvun 7 §:n 1 momentin mukaisen odotusajan päättymisen jälkeen."

Ehdotuksemme lähtökohtana on, että kaikilla sairauspäivärahaetuuden saajilla olisi yhtä pitkä odotusaika ja että työhistoriaa vailla olevien syrjivä kohtelu lopetettaisiin. Odotusaika lyhenisi vähimmäissairauspäivärahan, äitiys- ja vanhempainrahan saajilla nykyisestä 55 päivästä 1 + 9 päivään. Nykyisinkin ansiosidonnaiseen sairauspäivärahaan oikeutettujen vakuutettujen odotusaika on työkyvyttömyyden alkamispäivä ja sitä seuraavat 9 päivää.

Vähimmäispäivärahan saajien ryhmään kuuluvat muun muassa kotiäidit ja opiskelijat, jotka ovat kolmen kuukauden ajan ennen työkyvyttömyyden alkamista olleet omasta syystäään vailla omaa tai ansiotyötä. Näiden ryhmien osalta voidaan sanoa, että voimassa oleva laki on heille kohtuuton, koska heillä ei elämäntilanteensa vuoksi ole tosiasiallisesti mahdollisuuksia vaikuttaa työkyvyttömyyden sattuessa omalla käyttäytymisellään odotusajan pituuteen. Sovellettaessa tätä odotusaikaa pienten lasten kotiäiteihin edellytetään, että kotiäidit turvautuvat sairauden sattuessa puolisoidensa elatukseen. Ajattelutapa on selvästi ristiriidassa pohjoismaisen hyvinvointimallin kanssa ja syrjii pienten lasten vanhempia.

Sairausvakuutuslain 8 luvun 7 §:n 3 mom. Odotusaika. Samoin ehdotamme vähimmäispäivärahaan oikeutettujen osalta odotusajan lyhentämistä 55 päivästä 1 + 9 päivään ja syrjivän momentin kumoamista pykälästä. Nykyisen sairausvakuutuslain säännöksillä ylläpidetään kaksi erilaisia sääntöjä kahdelle eri ryhmälle.

Tälle kahdelle eri vakuutettujen ryhmän erilaiselle odotusaikakohtelulle ei ole esitetty mitään järkeviä sosiaalipoliittisia perusteluita. Ennen vuotta 1995 sairauspäivärahoihin ei liittynyt tällaista erottelua. Päivärahaoikeuden kuulumista kaikille työssäkäynnistä tai yritystoiminnasta riippumatta voidaan perustella universaali-

suusperiaatteella, jota pidetään pohjoismaisen, maassa asumiseen perustuvan sosiaaliturvan tunnuspiirteenä. Tämän periaatteen kanssa yhteen sopimaton lähtökohta on se, että sairauspäiväraha olisi ensisijaiselta luonteeltaan menetettyjä ansiotuloja korvaava etuus.

Niin ikään väite siitä, että tuloton tai vähätuloinen voisi turvata perustoimeentulonsa ensimmäisen 55 päivän odotusaikana jollakin muulla tavalla — kuten puolison tuloilla — on käsityksemme mukaan yleisen elämäkokemuksen kannalta erittäin pulmallinen ja luo perusoikeuden suojan vastaisia väliinputoajaryhmiä. Perustuslain 19 §:n 2 momentin mukaan jokaiselle taataan oikeus perustoimeentuloturvaan muun muassa sairauden aikana. Tämän pitää olla mielestämme myös sairausvakuutuslain odotusaikojen sääntelyn lähtökohta.

3.3 Vähimmäispäivärahojen tasokorotus yksinäisen henkilön täyden kansaneläkkeen tasolle ja indeksiin sitominen

Sairausvakuutuslain 11 luvun 7 §. Sairaus- ja vanhempainpäivärahan sekä erityishoitorahan vähimmäismäärä. Ehdotamme sairausvakuutuslain mukaisen sairaus-, äitiys-, isyys- ja vanhempainpäivärahan sekä erityishoitorahan vähimmäismäärien korottamista yksinäisen henkilön täyden kansaneläkkeen tasolle, jolloin päivärahan vähimmäismäärä saataisiin jakamalla kuukausimäärä 21,5:llä (557,38 euroa/kk : 21,5 = 25,90 euroa/päivä).

Korotus nykyiseen sairausvakuutuksen päivärahan kuukausitasoon (380 euroa) olisi 176,89 euroa, ja päivää kohden laskettu (177,38 euroa : 21,5) kustannus / vähimmäisetuuden saaja olisi 8,25 euroa.

Vähimmäissairauspäivärahaa saaneita vuonna 2005 oli 7 436 henkilöä. Heille korvattujen päivien lukumäärä oli 1 055 000 päivää. Mikäli korvattavien päivien määrä säilyisi samana, lisäkustannus sairauspäivärahan minimin noston osalta olisi (8,25 euroa x 831 272 päivää =) n. 6,9 miljoonaa euroa (ks. Kelan tilastollinen vuosikirja 2005, s. 146).

Vanhempainrahan vähimmäismäärän saajia vuonna 2005 oli 21 976 henkilöä. Heille korvat-

tujen päivien lukumäärä oli 2 961 188 päivää. Mikäli näiden korvauspäivien lukumäärän oletetaan säilyvän samana, lisäkustannus vanhempainrahan vähimmäismäärän nostosta olisi (8,25 euroa x 2 961 188 päivää=) 24,4 miljoonaa euroa.

Sairaus- ja vanhempainrahan korottaminen kansaneläkeläisissä tarkoitetun yksinäisen täyden kansaneläkkeen tasolle lisäisi valtion kustannuksia yhteensä 31 miljoonaa euroa. Odotusajan lyhentämisen arvioimme lisäävän valtion kustannuksia noin 1,4 miljoonalla eurolla. Kaikki lisäkustannukset tältä osin olisivat 32,7 miljoonaa euroa. Lisäys on 2 % vuoden 2008 talousarvion sairausvakuutuksen budjetista ja merkitseisi sairausvakuutuksen lisäpanostusten kaksinkertaistamista vuodelle 2008 (36 milj. eurosta 70 milj. euroon).

Ehdotuksemme lähtökohtana on se, että sairausvakuutuksen päivärahan tehtävänä on turvata jokaiselle ihmiselle perusoikeutena sairauden aikainen toimeentuloturva. Nyt käsillä olevaan sairausvakuutuslakiesitykseen sisältyvillä etuuksilla on kiinteä yhteys sosiaalisiin perusoikeuksiin.

Perustuslain 19 §:n 2 momentissa lailla taataan jokaiselle oikeus perustoimeentuloturvaan muun muassa sairauden aikana sekä lapsen syntymän perusteella. Tärkeimmät tätä turvaavat etuudet ovat sairausvakuutuslakiin sisältyvät päivärahaetuudet.

Sairausvakuutuslain säännökset vanhempainpäivärahasta voidaan ymmärtää paitsi keinoksi taata oikeus perustoimeentulon turvaan lapsen syntymän perusteella (PL 19 §:n 2 mom.) myös yhdeksi tavaksi tukea "perheen ja muiden lapsen huolenpidosta vastaavien mahdollisuuksia turvata lapsen hyvinvointi ja yksilöllinen kasvu" (PL 19 §:n 3 mom.).

Vaikka perustuslaissa sosiaalisia riskitilanteita varten säädetyn "perustoimeentuloturvan" taso ei ole määritelty yksiselitteisesti tietyin euromäärin, perustuslaki vahvistaa kuitenkin tietyn vähimmäistason, jonka lainsäätäjä on velvollinen takaamaan jokaiselle perustuslain tarkoittamissa riskitilanteissa. Perusoikeusuudistuksen esitöiden mukaan perustoimeentulon tur-

va tarkoittaa "pidemmälle menevää turvan tasoa" kuin perustuslain 19 §:n 1 momentin mukainen oikeus välttämättömään toimeentuloon (HE 309/1993 vp, s. 70/I), joka on lähinnä toimeentulotuen taso. Perusoikeuksien tulkinnassa on katsottu, että perustoimeentulon turvalla pitää voida kattaa välttämättömät elinkustannukset, joihin kuuluvat ravinto-, vaatetus-, hygieniä-, vähäiset terveydenhuolto-, paikallismatka-, virkistys- ja informaatiomenot.

3.4 Vähimmäispäivärahojen sitominen kansaneläkeindeksiin

Sairausvakuutuslain 11 luvun 7 §:n uusi 2 mom.

Ehdotamme uutena säännöstä, jonka mukaan 7 §:n 1 momentissa mainitut vähimmäisetuudet ja niiden määräytymisperusteet sekä jäljempänä 12 a §:ssä säädetty lapsikorotukset sidotaan hintatason muutoksiin siten kuin kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) säädetään lukuun ottamatta tämän lain 11 luvun 1 §:ssä mainittuja tulorajojen ja työtulojen mainittua määrää. Tässä momentissa säädetty rahamäärät vastaavat kansaneläkeindeksin sitä pistelukua, jonka mukaan vuoden 2001 tammikuussa maksettavina olevien kansaneläkkeiden suuruus laskeaan.

3.5 Lapsikorotusten lisääminen sairaus-, äitiys-, isyys- ja vanhempainpäivärahoihin

Sairausvakuutuslain 11 luvun uusi 12 a §. Lapsikorotus. Ehdotamme uutta säännöstä, jonka mukaan sairaus- ja vanhempainrahaa saavan päivärahaa nostettaisiin huollettavien lasten lukumäärän mukaan porrastetulla lapsikorotuksella. Tällä hetkellä sairaus- ja vanhempainrahoja ei koroteta huollettavien lasten aiheuttamien lisäkustannusten perusteella, kuten työttömyysturvan osalta säädetään työttömyysturvalaissa. Uuden 12 a §:n mukaan sairaus-, äitiys-, isyys- ja vanhempainpäivärahan saajalle, jolla on huollettavanaan 18 vuotta nuorempi lapsi, maksetaan päiväraha korotettuna lapsikorotuksella, jonka suuruus yhdestä lapsesta on 4,21 euroa, kahdesta lapsesta yhteensä 6,18 euroa ja kolmesta tai useammasta lapsesta yhteensä 7,97 euroa.

4 Toimeentulotuen perusosan määrän korottaminen yksinäisen täyden kansaneläkkeen tasolle

Toimeentulotukilain 9 §:n 1 momentin 1 kohta.
Ehdotamme toimeentulotuen perusosan nostamista yksinäisen täyden kansaneläkkeen tasolle. Ehdotuksemme mukaan toimeentulotuen perusosa kuukautta kohti olisi yksin asuvalla henkilöllä ja yksinhuoltajalla kansaneläkelain 3 a luvun 24 §:n 1 momentissa tarkoitetun yksinäisen henkilön täyden kansaneläkkeen määrä kuukaudessa ja päivää kohden laskettu vähimmäismäärä saadaan jakamalla täyden perusosan kuukausimäärä 21,5:llä (1 kohta). Toimeentulotuen määrä nousisi nykyisestä 389,37 eurosta 168 eurolla 557,28 euroon.

Vuonna 2006 Manner-Suomessa toimeentulotuessa perusosan bruttomenot kotitaloutta kohti laskettuna olivat keskimäärin 1 676 euroa. Vuonna 2006 kotitalouksia oli 229 000 kappaletta ja tuensaajia 360 000. Lisäksi tiedetään, että keskimäärin tukikuukausia vuodessa on 5,6 kuukautta.

Jos saajaperheiden lukumäärän vähentymisen jatkuu viime vuosien tahdissa, saajaperheitä voidaan arvioida olevan vuonna 2008 noin 200 000 (alenema 14 %).

Lisäksi jos työttömyysturvan vähimmäismäärää nostetaan edellä ehdottamallamme tavalla, toimeentulotuen kustannukset alenevat lisäksi noin 12 miljoonalla eurolla.

Tällöin menojen lisäys voitaisiin laskea seuraavasti $[200\,000 \times (43\% \times 1\,676 \text{ euroa/v})] - 12 \text{ milj. euroa} = 132 \text{ miljoonaa euroa}$. Tästä menolisäyksestä valtion menojen osuus (31,77 %) olisi 41,9 miljoonaa euroa vuodessa.

1.

Laki

työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun työttömyysturvalain (1290/2002) 6 luvun 1 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 459/2005, seuraavasti:

Toimeentulotukilain 9 §:n 1 mom. 2 kohdan muuttaminen ja 3 kohdan kumoaminen. Lisäksi ehdotamme, että vanhempiensa luona asuvan 18 vuotta täyttäneen toimeentulotukea nostetaan 73 prosentista 85 prosenttiin täyden perusosan määrästä, jolloin vanhempien luona asuvan 18 vuotta täyttäneen toimeentulotuki nousisi 46,72 eurolla, mikäli korotus tehtäisiin nykyisen tasoiseen toimeentulotuen perusosaan. Jos perusosan määrää ja 18 vuotta täyttäneen vanhempiensa luona asuvan toimeentulotukea korotettaisiin, nousisi täysi-ikäisen, vanhempiensa luona asuvan tuen saajan tuki 189,53 euroa nykyisestä tasosta (284,24 euroa). Momentin 3 kohta poistettaisiin laista, koska tuki vanhempiensa luona asuvalle täysi-ikäiselle yhdenmukaistuisi avo- ja avioliitossa elävän tukitasoon.

5 Tulotakuusta syyperusteisen perusturvan täydentäjä

Ehdotamme, että toimeentulotuen perusosan maksatus siirretään vaalikauden 2008—2011 aikana Kansaneläkelaitoksen hoidettavaksi. Toimeentulotuen perusosasta muodostettaisiin syyperusteisen tuen saaja- ja hakijaperheille perhekohtainen tulotakuu, kuten monissa aiemmissa selvityselimissä on edellytetty (mm. Perustoitteentulotyöryhmän muistio STM 1986:2 ja Vähimmäisturvatyöryhmä STM, työryhmämuistioita 1994:25).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavat lakiehdotukset:

6 luku

Työttömyyspäivärahan määrä ja kesto

1 §

Työttömyyspäivärahan määrä

Peruspäiväraha kuukaudessa on kansaneläkelain (347/1956) 3 a luvun 24 §:n 1 momentissa tarkoitetun yksinäisen henkilön täyden kansaneläkkeen määrä kuukaudessa ja päivärahan vähimmäismäärä saadaan jakamalla kuukauden

peruspäivärahan määrä 21,5:llä. Peruspäivärahan korotusosa ja työllistymisohjelmallisä on 3,82 euroa päivältä. Korotusosaa maksetaan, jos 3 §:n edellytykset täyttyvät ja työllistymisohjelmallisää maksetaan, jos 3 a §:n edellytykset täyttyvät.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

sairausvakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 21 päivänä joulukuuta 2004 annetun sairausvakuutuslain (1224/2004) 8 luvun 7 §:n 3 momentti ja
muutetaan 7 luvun 5 §, 8 luvun 3 § ja 11 luvun 7 § sekä
lisätään 11 lukuun uusi 12 a § seuraavasti:

7 luku

Päivärahaetuuksien saamisen yleiset edellytykset

5 §

Päivärahaetuuspäivät

Tässä laissa päivärahojen etuus- ja omavastuupäivien lukumäärä kunakin kalenteriviikkona saa olla yhteensä enintään viisi, ellei laista toisaalla muuta johdu.

8 luku

Sairauspäiväraha ja osasairauspäiväraha

3 §

Oikeus vähimmäispäivärahaan alkaa

Vakuutetulla, joka on ollut työkyvyttömyyden alkamista välittömästi edeltäneet kolme kuukautta yhdenjaksoisesti omasta syystäään vailla omaa työtä tai ansiotyötä, on oikeus saada vähimmäispäivärahaa tämän lain 8 luvun 7 §:n 1 momentin mukaisen odotusajan päättymisen jälkeen.

11 luku

Päivärahaetuuksien määrä

7 §

Sairaus- ja vanhempainpäivärahan sekä erityishoitorahan vähimmäismäärä

Sairaus-, äitiys-, isyys- ja vanhempainpäivärahan sekä erityishoitorahan vähimmäismäärä kuukaudessa on kansaneläkelain (347/1956) 3 a luvun 24 §:n 1 momentissa tarkoitetun yksinäisen henkilön täyden kansaneläkkeen määrä kuukaudessa ja päivärahan vähimmäismäärä saadaan jakamalla kuukauden vähimmäismäärä 21,5:llä.

Tässä pykälässä säädetyt vähimmäisetuudet ja niiden määräytymisperusteet sekä jäljempänä 12 a §:ssä säädetyt lapsikorotukset sidotaan hintatason muutoksiin siten kuin kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) säädetään, lukuun ottamatta tämän lain 11 luvun 1 §:ssä mai-

nittuja tulojen ja työtulojen mainittua määrää. Tässä momentissa säädetyt rahamäärät vastaavat kansaneläkeindeksiä sitä pistelukua, jonka mukaan vuoden 2001 tammikuussa maksettavina olevien kansaneläkkeiden suuruus laske-

12 a §

Lapsikorotus

Sairaus-, äitiys-, isyys- ja vanhempainpäivärahan saajalle, jolla on huollettavanaan 18 vuotta nuorempi lapsi, maksetaan päiväraha korotettuna lapsikorotuksella, jonka suuruus yhdestä lapsesta on 4,21 euroa, kahdesta lapsesta yhteensä 6,18 euroa ja kolmesta tai useammasta lapsesta yhteensä 7,97 euroa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

3.

Laki

toimeentulotukilain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1997 annetun toimeentulotukilain (1412/1997) 9 §:n 1 momentin 3 kohta ja
muutetaan 9 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta, sellaisena kuin niistä on 9 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 583/2007, seuraavasti:

9 §

Perusosan suuruus

Toimeentulotuen perusosa kuukautta kohti on:

1) yksin asuvalla henkilöllä ja yksinhuoltajalla kansaneläkelain (347/1956) 3 a luvun 24 §:n 1 momentissa tarkoitetun yksinäisen henkilön täyden kansaneläkkeen määrä kuukaudessa ja päi-

vää kohden laskettu vähimmäismäärä saadaan jakamalla täyden perusosan kuukausimäärä 21,5:llä;

2) avo- tai avioliitossa elävällä ja vanhempansa luona asuvalla 18 vuotta täyttäneellä henkilöllä 85 prosenttia 1 kohdassa tarkoitetusta perusosasta;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Helsingissä 4 päivänä lokakuuta 2007

Erkki Virtanen /vas
Annika Lapintie /vas
Martti Korhonen /vas
Veijo Puhjo /vas
Unto Valpas /vas
Jyrki Yrttiaho /vas
Matti Kauppila /vas

Matti Kangas /vas
Mikko Kuoppa /vas
Minna Sirnö /vas
Merja Kyllönen /vas
Esko-Juhani Tennilä /vas
Pentti Tiusanen /vas